

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	1.Kf.700.245/2023/6.
A felperes:	Felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	dr. Molnár Noémi Fanni ügyvéd (felperesi képviselő címe)
Az alperes:	Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal (alperes címe)
Az alperes képviselője:	dr. Tordai Csaba ügyvéd (alperesi képviselő címe)
A per tárgya:	közszolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésével kapcsolatos közigazgatási jogvita elbírálása
A fellebbezést benyújtó:	alperes (11. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Főváros Törvényszék 109.K.704.081/2022/9. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 209.000 (kétszázkilencezer) forint elsőfokú perköltséget.

A kereseti és fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2020. december 7. napjától – stratégiai szakreferens munkakörben – határozatlan idejű közszolgálati jogviszonyt létesített az alperessel. A kinevezési okirata a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 46. § (1)-(3) bekezdései alapján hathavi próbaidő kikötést tartalmazott, amelynek ideje alatt a közszolgálati jogviszonyt bármelyik fél azonnali hatállyal megszüntethette.

[2] A felperes a közszolgálati jogviszony létesítése előtt több – markáns véleménynyilvánítást tartalmazó – cikket írt (pl. a gyermekek kereszteléséről szóló cikk1”, illetve a helység1ban elesett magyar katonák hősiességét vizsgáló cikk2 címmel), és saját Facebook oldalán egy másik Facebook oldalon közzétett több mémet megosztott társadalmi, politikai és világnézeti kérdéseket illetően; saját Facebook oldalán a közszolgálati jogviszonya fennállása alatt is különböző társadalmi, politikai és világnézeti kérdéseket érintő cikkeket és mémeket tett közzé.

[3] 2021. január 20. napján közérdekű adatigénylés érkezett az alpereshez arra vonatkozóan, hogy a felperes nála dolgozik-e. Ezt követően az általa megosztott mémekkel és a publikációival kapcsolatosan több felperest támadó cikk jelent meg a honlap1, illetve a honlap2 honlapokon, melyekben őt a főpolgármester szakértőjeként jelölték meg. E cikkekre reagálva a felperes 2021. január 28. és 30. napjain Facebook bejegyzéseket tett közzé, ezek egyikében magát ateistaként, humanistaként és pacifistaként jellemezte.

[4] A főjegyző utasítására a felperes 2021. február 1. napján megjelent a főjegyzőnél, ahol egy alperes által kiállított, írásbeli figyelmeztetés tárgyú okiratot adtak át számára. Az okirat tartalma szerint a felperes a köztisztviselői jogviszonya létesítése után az interneten nyilvánosan elérhető módon közzétett megnyilvánulásaival megsértette a Kttv. 10. § (2) bekezdésében foglalt magatartási követelményt. E dokumentumban elvárásként szerepelt, hogy a közszolgálati jogviszonya ideje alatt tartózkodjon minden olyan megnyilvánulástól, amely alkalmas arra, hogy mások szemében azt a látszatot keltse, mintha álláspontja az alperes álláspontjával bármilyen módon megegyezne, vagy arra, hogy az alperes pártatlanságát és világnézeti is semleges voltát, az abba vetett közbizalmat a legcsekélyebb mértékben megingassa. Az alperes elvárásként fogalmazta meg továbbá a felperes felé annak haladéktalan világossá tételét, hogy a már közzétett megnyilvánulásai semmilyen módon nem hozhatók összefüggésbe az alperesnél folytatott tevékenységével és az alperessel, az alperes vezetésének álláspontját semmilyen módon nem tükrözik, illetve, hogy kifejezze sajnálatát amiatt, hogy e körülmény egyértelmű jelzésének hiánya az alperesre rossz fényt vetett. Az írásbeli figyelmeztetés nem tartalmazott jogorvoslati kioktatást; annak átvételekor a felperes jelezte, hogy az abban foglaltakkal nem ért egyet.

[5] A honlap1 honlapon 2021. február 2. napján „cikk3” címmel közzétett cikk egy hangfelvételre hivatkozással kifejtette, a felperes a felvételen azzal hancegett, hogy szívárványszínű festékekkel gyalázta meg a Gellért-hegyi keresztet. A cikk szerint a felperes tavaly decemberben, amikor már az alperesnél dolgozott, azt újságolta büszkén egy online műsor felvétele előtt, hogy a Társaság1 elnökével egyszer megpróbálta szívárványszínűre festeni a Gellért-hegyi keresztet. „Vittünk ilyen színes plexilapokat, amiket lefestettünk átlátszó festékekkel, de nem jött át eléggé a szín. De most, hogy a Gellért-szobor kék lett az EU-s csörte kapcsán, azt gondoltuk, hogy mi lenne, ha keresztet „kivilágítanánk”?” A beszélgetés további részében arról folyt az eszmecsere, hogy vajon milyen reakciók érkeznének egy ilyen cselekedetre a másik oldalról. A felperes úgy reagált, hogy „De a kereszt önmagában keresztény propaganda, nem? Tehát, ha lehet keresztény propaganda, akkor miért nem lehet genderpropaganda ennyi erővel?” A cikk szerint a felvételen kiderül, hogy a felperes meg akarja ismételni a tettet, a cikkben a hangfelvétel elérhetősége is közzétételre került. A cikkben foglaltak szerint a párt1 közleményben szólította fel a főpolgármestert, hogy azonnal távolítsa el a hivatalából a kereszténygyűlölő szakértőt, a felperest.

[6] A felperes közszolgálati jogviszonyát az alperes ugyanezen a napon a Kttv. 226. § (1)-(2) bekezdései, valamint 60. § (2) bekezdés e) pontja alapján, a próbaidő alatt azonnali hatállyal, indokolás nélkül megszüntette.

A felperes keresete és az alperes védírata

[7] A felperes pontosított kereseti kérelmében a Kttv. 193. § (1) bekezdés d) pontja és (3) bekezdése alapján a közszolgálati jogviszonyának helyreállítására, valamint a közszolgálati jogviszonya azonnali hatályú megszüntetésének jogellenessége miatt 680.000 forint elmaradt illetmény megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az emberi méltósághoz való személyiségi jogának megsértésére hivatkozással 1.000.000 forint sérelemdíj iránti igényt is előterjesztett, továbbá kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette az egyenlő bánásmódhoz való jogát, mert a közszolgálati jogviszonya megszüntetésével politikai vagy más véleménye mint védett tulajdonsága miatt az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 8. § j) pontja szerinti hátrányos megkülönböztetésben részesítette. Kérte kötelezni az alperest arra, hogy emiatt magánlevélben fejezze ki sajnálkozását.

[8] Az alperes védírataiban a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az írásbeli figyelmeztetés a felperesnek szóló utasítás volt, amelynek a felperes a Kttv. 78. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettsége ellenére, a (2)-(3) bekezdésekben meghatározott megtagadási ok hiányában nem tett eleget. A Kttv. 9. § (1) bekezdése és 10. § (2) bekezdése alapján a köztisztviselők nem jeleníthetnek meg a nagy nyilvánosság előtt indokolatlanul bántó vagy sértő, éles vagy provokatív kritikát vallási vagy világnézeti meggyőződés, faji hovatartozás, nemzetiség, fogyatékoság vagy éppen szexuális orientáció alapján lehatárolt közösségekkel szemben, mivel ezek kétséget ébresztenének az iránt, hogy a közügyeket az adott közösség tagjai vonatkozásában is a semlegesség és a pártatlanság követelményének megfelelően intézik. A 2021. december 2. napján megtartott tárgyaláson az alperes – a 19. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítettek szerint – akként nyilatkozott, hogy a kimentéses bizonyítás körében elsődlegesen a felperes által megjelölt védett tulajdonság hiányára, másodlagosan az összehasonlítható csoport megjelölésének elmaradására, harmadlagosan a jogviszony megszüntetés okaként az utasítás teljesítésének elmulasztására, negyedlegesen a felperes Kttv. 9. § (1) bekezdésébe és 10. § (2) bekezdésébe ütköző eljárására, a köztisztviselői semlegesség követelményének mellőzésére kíván hivatkozni.

Az elsőfokú bíróság ítélete és a Fővárosi Ítéltábla végzése

[9] Az elsőfokú bíróság a 109.K.702.600/2021/32. számú ítéletével a felperes közszolgálati jogviszonyának alperes általi jogellenes megszüntetésére figyelemmel elrendelte a felperes eredeti munkakörben való továbbfoglalkoztatását, és az alperest elmaradt illetmény jogcímén 680.000 forint megfizetésére kötelezte; ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Döntésének indokolásában rögzítette, hogy a felperes kereseti kérelme a tételes

jogszabályba ütközés megállapítására nem terjedt ki, így azt vizsgálnia nem kellett. A felperes által védett tulajdonságként megjelölt progresszív liberalizmus – az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 288/2/2010. (IV.9.) TT számú állásfoglalásában kifejtettekre figyelemmel – politikai véleménynek tekintendő. Az összehasonlítható csoport megjelölésének elmaradására vonatkozó alperesi kifogás a Kúria Joggyakorlat-elemző csoportjának az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos munkaügyi bírósági gyakorlatról készített összefoglaló véleményében foglaltakra figyelemmel nem alapos; a felperesnek összetett eszmerendszere miatt nem volt lehetősége összehasonlítható csoportot megjelölni, így esetében alkalmazni kellett a hipotetikus összehasonlítható csoporttal kapcsolatos kúriai gyakorlatot. Az írásbeli figyelmeztetés utasításként – konkrét utasítás, határidő kitűzése melletti feladat-meghatározás hiányában – nem volt értékelhető; az abban foglaltak teljesítésének elmulasztására alapított azonnali hatályú jogviszony megszüntetés jogellenes, mivel indoka nem valós, továbbá a kétszeres értékelés tilalmába is ütközik. Az alperes más körülményre nem hivatkozott, ezért a kimentéses bizonyítás nem vezetett sikerre. A felperes megállapítási keresetét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 38.§ (2) bekezdésében foglalt feltételek hiánya miatt elutasította, amelyhez kapcsolódóan az alperes magánlevélben kifejezett sajnálkozása iránti igényt a Kttv. 193. §-a szerint nem alkalmazható jogkövetkezménynek minősítette. A felperesnek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. §-a szerint előterjesztett, a Ptk. – 2:43. § c) pontja helyett – 2:42. § (2) bekezdésére alapított sérelemdíj iránti kereseti kérelmét a Kúria Kf.III.39.684/2021/11. számú ítéletére és a BH2020.185. számú döntésre utalással a személyiségi jogsértésből fakadó hátrány, nem vagyoni sérelem megjelölésének hiányában elutasította.

[10] Az alperes fellebbezése nyomán eljáró Fővárosi Ítéltábla az 1.Kf.700.087/2022/5. szám alatti végzésével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Döntésének indokolásában kifejtette, hogy a felperes progresszív liberalizmusa az Ebktv. 8. § j) pontja szerinti politikai véleményeként mint védett tulajdonságaként rögzült, mivel ezt a kérdést a fellebbezés nem támadta. Az elsőfokú bíróság ezért helytállóan állapította meg, hogy a felperes a fenti védett tulajdonságával összefüggő hátrányos megkülönböztetés miatt az alperes részéről őt ért hátrányt valószínűsítette. Ezt követően az elsőfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes a védiratában hivatkozott kimentési okokkal az Ebktv. 19. § (2) bekezdése szerint bizonyítani tudta-e, hogy az ott írt kötelezettségének eleget tett. Az alperes által hivatkozott elsődleges, másodlagos és harmadlagos kimentési ok tekintetében megállapította, az elsőfokú bíróság jogszerűen vonta le azt a következtetést, hogy ezeket a kimentési okokat az alperes bizonyítani nem tudta, iratellenesen rögzítette azonban az elsőfokú ítélet [68] bekezdésében, hogy az alperes egyéb hivatkozást a kimentéses bizonyítás körében nem adott elő. Nem vizsgálta az alperes által negyedlegesen hivatkozott érvelést, miszerint a felperes magatartása a Kttv. 9. § (1) bekezdésébe és 10. § (2) bekezdésébe ütközött, a köztisztviselői semlegesség követelményét sértette. Az alperes hivatkozásainak vizsgálatát a Kp. 2. § (4) bekezdésébe ütköző módon teljeskörűen nem végezte el, ez pedig az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértés. Meghagyta a megismételt eljárásra vonatkozóan, hogy az elsőfokú bíróság kizárólag az alperes negyedleges hivatkozását vizsgálja és ennek eredményétől függően hozzon döntést arról, hogy az alperes által e körben előadottak alkalmasak-e az egyenlő bánásmód követelménye megtartottságának alátámasztására. Ennek függvényében kell döntenie a közszolgálati jogviszony helyreállítása, valamint a jogviszony megszüntetésének jogellenessége miatt érvényesített marasztalási kereseti kérelmekről.

A megismételt elsőfokú eljárás és az elsőfokú bíróság ítélete

[11] A megismételt eljárásban a felperes a módosított keresetében az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt változatlanul kérte az eredeti munkakörben való továbbfoglalkoztatását. A marasztalási kereseti követelését felemelte, és kérte az alperes kötelezését elmaradt illetmény jogcímén bruttó 7.459.533 forint, banki költségtérítés jogcímén bruttó 24.929 forint, helyi utazási bérlet jogcímén bruttó 262.500 forint, cafetéria jogcímén bruttó 537.986 forint, ruházati hozzájárulás jogcímén bruttó 601.600 forint, rekreációs juttatás jogcímén bruttó 1.460.000 forint, önkéntes pénztári munkáltatói hozzájárulás jogcímén bruttó 948.320 forint, továbbá ezen összegek után a késedelmi kamat megfizetésére. Álláspontja szerint a negyedleges kimentési ok tekintetében az alperesnek kell bizonyítania, hogy a magatartása alkalmas volt az alperes helytelen megítélésére, a beosztása tekintélyének, az alperes jóhírnevének, a jó közigazgatásba vetett bizalomnak a veszélyeztetésére. Eseti döntésre hivatkozással kifejtette, hogy a Kúria az állam semlegességének doktrínáját már értelmezte; és utalt az Emberi Jogok Európai Bíróság (továbbiakban: EJEB) által kimondott arányosság követelményére (Vogt Németország elleni ügye). Álláspontja szerint az Ahmed-ügy a jelen esetben nem alkalmazható, mert a nézeti párthoz nem köthetők; a Kttv. 85. § (4) bekezdés b) pontjának alkalmazása sem merül fel, mivel pártpolitikai tisztséget vagy közszereplést nem vállalt. A kereseti kérelmének megszerúségét a Kp. 43. § (2) bekezdése és 131. § (4) bekezdése alapján emelte a fel a próbaidő lejártát követően esedékessé vált elmaradt illetményre és egyéb járandóságokra.

[12] Az alperes a védiratában a módosított kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a világnézeti semlegesség megköveteli, hogy a közigazgatási szervek ne foglaljanak állást vallási vagy világnézeti kérdésekben; a köztisztviselő olyan magatartást nem tanúsíthat, amely kételyt ébreszt a munkáltatója pártatlanságában és semlegességében, a véleménynyilvánítását olyan formában kell megtennie, ami összeegyeztethető a fenti elvárásokkal. A semlegesség követelménye a Kttv. 9. § (1) bekezdésének és 10. § (2) bekezdésének rendelkezéséből, a jó közigazgatásba vetett bizalom fenntartásának szükségességéből következik. A perben csatolt sajtócikkek önmagukban bizonyítják, hogy a felperes bántó, sértő, éles és provokatív megnyilvánulásai alkalmasak voltak a munkáltató helytelen megítélésére. Az EJEB joggyakorlata szerint (Ahmed-ügy) a közhivatalnokok véleménynyilvánítási szabadságával szemben nemcsak akkor támasztható korlát, ha az az alkotmányos vagy politikai rend stabilitására nézve jelent veszélyt. A korlátozás megítélésekor figyelembe kell venni azokat az érdekeket, amelyeket az olyan demokratikus intézmények szolgálnak, mint a helyi önkormányzatok, ezek megfelelő működésének biztosítására. A felperes megszerúsított követeléseit sem jogcímükben, sem az egyes tételek megszerúsításában nem vitatta; jogalapjában vitatta az egyéb béren kívüli juttatások iránti igényt, mivel azokban a felperes a foglalkoztatási jogviszonya alatt nem részesült. Ezek a juttatások eseti döntés alapján kerültek folyósításra évente egy vagy több alkalommal, így az elmaradt jövedelem számításánál nem vehetők figyelembe. Hivatkozott továbbá arra, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget.

[13] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban hozott ítéletében a felperes közszolgálati jogviszonyának alperes általi jogellenes megszüntetésére figyelemmel elrendelte a felperes eredeti munkakörben való továbbfoglalkoztatását és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek elmaradt illetmény jogcímén bruttó 7.459.533 forintot, banki költségtérítés jogcímén bruttó 24.929 forintot, helyi utazási bérlet jogcímén bruttó 262.500 forintot, cafetéria jogcímén bruttó 537.986 forintot, ruházati hozzájárulás jogcímén bruttó 601.600 forintot, rekreációs juttatás jogcímén bruttó 1.460.000 forintot, önkéntes pénztári munkáltatói hozzájárulás jogcímén bruttó 948.320 forintot, valamint ezen összegek után 2022. március 1. napjától a kifizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot. Ítéletének indokolásában a Kttv. 9. § (1) bekezdésére, 10. § (2) bekezdésére, 85. § (4) bekezdés b) pontjára, 193. § (1) bekezdés d) pontjára és (3) bekezdésére, az Ebktv. 8. § i) és j) pontjaira, valamint 19. § (1)-(2) bekezdéseire hivatkozott. A megismételt eljárásban azt vizsgálta, hogy az alperes a negyedleges hivatkozásával teljesítette-e az Ebktv. 19. § (2) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségét. Az okfejtése szerint a felperes progresszív liberalizmusa a gyermeki önrendelkezési jogban, a gyermeki jogok mindenek feletti tiszteletben tartásában és a békepártiságban jelenik meg, ez az, ami kifejeződik a cikkeiben és bejegyzéseiben. A Kttv. Kommentárja szerint a jó közigazgatásba vetett bizalom alapelvehez akkor kell visszanyúlni, ha az adott helyzet jogszerűsége a törvényi részletszabályok alkalmazásával egyértelműen nem dönthető el. Nem osztotta az alperes azon álláspontját, miszerint a felperes politikai véleménye alkalmas volt arra, hogy a közszolgálatának elsődlegességét kétségbe vonja. Figyelemmel kellett lenni ugyanis a felperes által ellátott közszolgálat tartalmára, arra, hogy stratégiai referensként környezetpolitikai kérdésekben működött közre, gyermekjogi és honvédelmi témájú vonatkozása a munkájának nem volt. Megnyilvánulásai a környezetvédelmi szempontok érvényre juttatását nem akadályozták és az alperes környezetvédelmi politikájának köz általi megítélését sem befolyásolhatták. A felperes a Kttv. 9. § (1) bekezdésében rögzített alapelveket nem sértette meg, az írásaiban megjelent véleménye pártpolitikától mentes kritikát fogalmazott meg, tárgyilagosan, annak bántó és sértő jellege nélkül. A Kttv. 10. § (2) bekezdésének megsértésére való hivatkozást is a felperes munkakörének jellege és a munkáltató szervezetében elfoglalt helye alapján tartotta megítélhetőnek. A felperes a Főosztályon teljesített szolgálatot, döntési jogkörrel nem rendelkezett, feladata a döntéselőkészítés és a döntések végrehajtása volt; közvetlenül és ténylegesen nem tudta befolyásolni az alperes megítélését, és nem veszélyeztette a beosztása tekintélyét, a munkáltatója jóhírnevét, a jó közigazgatásba vetett bizalmat. Mindezekre tekintettel az alperes negyedleges kimentési hivatkozását az Ebktv. 19. § (2) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettség körében nem tudta figyelembe venni, megállapítása szerint az alperes nem bizonyította, hogy az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta, a felperest politikai nézete miatt nem diszkriminálta. A tényállás eltérő volta miatt nem tartotta alkalmazhatónak az EJEB Ahmed-ügyben kifejtett álláspontját, és ugyanezen okból nem tartotta irányadónak a felperes által hivatkozott, választási eljárással kapcsolatos kúriai döntést sem. Mivel a felperes közszolgálati jogviszonyának azonnali hatályú megszüntetése sértette az egyenlő bánásmód követelményét, a Kttv. 193. § (1) bekezdés d) pontja és (3) bekezdése alapján elrendelte a felperes eredeti munkakörben való továbbfoglalkoztatását figyelemmel arra, hogy azt az alperes nem ellenezte.

[14] Az elmaradt illetmény és az egyéb juttatások tekintetében kiemelte, hogy a Kttv. 193. § (3) bekezdése alapján a felperest olyan helyzetbe kell hozni, mintha a jogviszonya nem szűnt volna meg, minden olyan illetményben és egyéb béren kívül juttatásban részesíteni kell, amelyre jogosult lett volna. A felperes nem a Kttv. 169. § (1) bekezdése szerinti elmaradt jövedelemre, hanem a Kttv. 193. § (3) bekezdése szerinti elmaradt illetményre jogosult, ezért nem kellett vizsgálni, hogy az egyéb béren kívül juttatások rendszeresek voltak-e. Az alperes

az egyes tételek jogcímeit és azok összecszerűségét nem vitatta. Rögzítette, hogy a próbaidő letelte előtti jogellenes megszüntetés nem eredményezi a próbaidő visszahelyezéstől számított feléledését, úgy kell tekinteni, mintha a felperes jogviszonya a kinevezésétől kezdődően folyamatosan fennállt volna, így a próbaideje 2021. június 6. napján lejárt. Meglátása szerint a felperes a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, ezt az álláskeresésre vonatkozó e-mailekkel igazolta. Rámutatott, hogy a felperes már a jogviszonyának időtartama alatt is megbízás keretében került foglalkoztatásra, a megbízási díjban való részesülése kizárja az álláskeresési járadékra való jogosultságát.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[15] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság ítélete sérti az Ebktv. 7. § (2) bekezdés b) pontját, 19. § (2) bekezdés b) pontját, valamint a Kttv. 9. § (1) bekezdését, 10. § (2) bekezdését, 193. § (1) bekezdés d) pontját és 193. § (3) bekezdését. Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet akként történő megváltoztatására irányult, hogy a másodfokú bíróság az elmaradt illetmény jogcímen fizetendő összeget bruttó 792.000 forintra, a banki költségtérítés jogcímen fizetendő összeget bruttó 3.000 forintra, a helyi utazási bérlet jogcímen fizetendő összeget bruttó 31.500 forintra, a ruházati hozzájárulás jogcímen fizetendő összeget bruttó 300.800 forintra, az önkéntes pénztári munkáltatói hozzájárulás jogcímen fizetendő összeget bruttó 113.100 forintra szállítsa le, a cafetéria és a rekreációs juttatás jogcímen való fizetésre kötelezést mellőzze, mivel az elsőfokú ítélet sérti a Kttv. 167. § (3) bekezdés b) pontját.

[16] Az elsődleges fellebbezési kérelme indokaként kifejtette, hogy az Ebktv. 7. § (2) bekezdés b) pontja és 19. § (2) bekezdés b) pontja szerint nem állapítható meg az egyenlő bánásmód sérelme, ha a feltételezett jogsértő bizonyítja, hogy az adott rendelkezésnek tárgyilagossá mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, ésszerű indoka volt. A Kttv. 9. § (1) bekezdése és 10. § (2) bekezdése szerinti kimentési ok körében az elsőfokú ítélet [47] bekezdésére utalással kifejtette, hogy a közigazgatás funkciói között a döntések előkészítése és végrehajtása ugyanúgy szerepel, mint a döntések meghozatala, ezért abból, hogy a felperes a döntések meghozatalában nem vett részt, még nem következik, hogy a nyilvános közéleti kommunikációja a jó közigazgatásba vetett bizalom veszélyeztetésére nem volt alkalmas. Ez a veszélyeztetés akkor is megvalósulhat, ha a köztisztviselő csak a döntések előkészítését vagy végrehajtását végzi. A közigazgatás magyarországi felépítésében a döntéseket tipikusan politikusok hozzák, akik részt vesznek a nyilvános közéleti vitákban, míg a döntések előkészítését és végrehajtását semleges és professzionális igazgatási apparátus végzi. Ezért releváns az Ahmed-ügyben hozott ítélet, mely szerint a bizalmi kötelék a helyi választott képviselők azon jogából fakad, hogy elvárhassák: politikailag semleges hivatalnokok segítik a munkájukat, akik a helyi közösség egészéhez lojálisak; a választópolgárok joggal várhatják el, hogy az ügyeik intézésében politikailag semleges hivatalnokok lesznek a segítségükre. A jó közigazgatásba vetett bizalom körében a professzionális igazgatási apparátustól joggal elvárható, hogy a vallási vagy világnézeti meggyőződésekkel szemben egyenlő tiszteletet tanúsítsanak, ennek tekintetében kétely ne merülhessen fel. Emiatt a köztisztviselőknek a saját alapvető jogaik gyakorlása során a köztisztviselői státuszuk által megkívánt, fokozott felelősséggel kell eljárniuk. A köztisztviselők semlegessége nemcsak azt jelenti, hogy ezeket az értékeket közvetlenül nem sérthetik meg, hanem olyan magatartást sem tanúsíthatnak, amely kételyt ébreszthet a

munkáltató pártatlanságában és semlegességében. A vallási és világnézeti meggyőződés az emberi személyiség lényegi vonása, jellegéből eredően az államtól és a közigazgatástól fokozott tiszteletet követel meg. Ennek megfelelően a köztisztviselők nem jeleníthetnek meg a nagy nyilvánosság előtt indokolatlanul bántó, sértő, éles vagy provokatív kritikát vallási vagy világnézeti meggyőződés alapján lehatárolt közösségekkel szemben. Mindez nem jelenti azt, hogy a világnézeti meggyőződésüket ne nyilváníthatnák ki, de ezt olyan formában kell megtenniük, ami összeegyeztethető a semlegesség követelményével, a jó közigazgatásba vetett bizalommal. Ez a kötelezettség a köztisztviselőket az általuk betöltött pozíciótól függetlenül, önmagában a közszolgálati jogviszony fennállására figyelemmel terheli.

[17] A felperes a tárgyi bejegyzéseiben két vallási szertartásról (a gyermekkeresztelemről és a körülmetélésekről) az álláspontját kifejezetten éles, provokatív, támadó módon fejtette ki. Ennek során nem magánkommunikációt folytatott, hanem kifejezetten a nagy nyilvánosság felé fogalmazta meg a gondolatait nyilvános (public) Facebook beállítással. Mindezek során annak is tudatában volt, hogy a gondolatait a nagy nyilvánosság előtt az alperesnél betöltött köztisztviselői munkavégzésével összefüggésben említik. A felperes nagy nyilvánosság előtt kifejtett bántó véleménye alkalmas arra, hogy az érintett vallási közösség tagjait megsértse, illetve alapos kételyt ébresszen a semlegesség és a pártatlanság követelményének való megfelelésben, ez nem pusztán eshetőleges spekuláció, hanem a felperes megnyilvánulásainak közéleti- és sajtóbeli visszhangja alapján ténylegesen meg is történt.

[18] A köztisztviselőkkel szembeni fenti szigorúbb elvárás nem elnyomó jogkorlátozás, a közhivatalnoki semlegesség kevésbé a véleménynyilvánítás tartalmára, sokkal inkább annak formájára nézve szab elvárást. Minden vélemény megfogalmazható tárgyilagosan és mérsékeltén; elvárás, hogy a közhivatalnok a nagy nyilvánosság előtt a véleményét csak higgadt és tárgyilagos módon fejtse ki. Ellenkező esetben a közhivatalnok maga is éles közéleti- politikai viták keresztüzében találja magát, a higgadt és tárgyilagos forma éppúgy védi őt, mint a közigazgatás egészét. A felperesi közszolgálati jogviszony megszüntetésének a Kttv. 9. § (1) bekezdésére és 10. § (2) bekezdésére figyelemmel az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, ésszerű indoka volt, ezért az Ebktv. 19. § (2) bekezdés b) pontja szerinti kimentési kötelezettségét teljesítette, a felperes tekintetében nem sértette meg az egyenlő bánásmód követelményét. Mindezekre tekintettel az elsőfokú ítélet a Kttv. 193. § (1) bekezdés d) pontjának megsértésével rendelte el a felperes továbbfoglalkoztatását és kötelezett a Kttv. 193. § (3) bekezdése alapján az elmaradt jövedelem megfizetésére.

[19] A másodlagos fellebbezési kérelme körében a Kttv. 167. § (3) bekezdés b) pontja alapján a felperes kárenyhítési kötelezettségének elmulasztására hivatkozott. Annak kapcsán, hogy mennyi idő után volt elvárható az elhelyezkedés a felperestől, irányadónak tekintette az álláskereső járadék folyósításának időtartamát, mely kifejezi, hogy a jogalkotó mennyi időn belül látja elvárhatónak a munkájukat elveszítettekétől az elhelyezkedést; legfeljebb három havi illetmény és az ezen időszak alatt másoknak ténylegesen biztosított egyéb juttatások vonatkozásában tartotta megalapozottnak a felperes követelését. A kilencven napos időtartam alatt a munkáltatói egyedi utasítások szerint a felperes sem cafetéria juttatásra, sem rekreációs juttatásra nem lett volna jogosult, ezért ezen követeléstételek jogalapját külön vitatta. A másodfokú eljárásban felemelt kereseti követelést összecszerúságában nem vitatta.

[20] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a másodfokú eljárásban felemelt kereseti kérelmének megfelelően az alperes kötelezését az elmaradt illetmény jogcímén bruttó 9.520.343 forint, banki költségtérítés jogcímén bruttó 30.929 forint, helyi utazási bérlet jogcímén bruttó 325.500

forint, cafetéria jogcímén bruttó 698.750 forint, ruházati hozzájárulás jogcímén bruttó 601.600 forint, rekreációs juttatás jogcímén bruttó 1.685.000 forint, önkéntes pénztári munkáltatói hozzájárulás jogcímén bruttó 1.166.007 forint, Széchenyi Pihenőkártya juttatás céljából nettó 200.000 forint egyszeri juttatás, valamint ezen összegek után 2022. március 1. napjától a kifizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére.

[21] Az ellenkérelmének indokolásában kifogásolta, hogy az alperes nem jelölte meg konkrétan, az egyes megnyilvánulásai melyik esetet valósítják meg a Kttv. 9. § (1) bekezdése, illetve 10. § (2) bekezdése köréből. Helytállóan jutott ezért az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a Kttv. alapelveit nem sértette meg. A közszolgálati jogviszonya előtti megnyilvánulások nem Facebook posztok voltak, hanem cikkek, amelyek a médiában jelentek meg; az alperes a nyilatkozataiban ezekre a három évvel a jogviszonya előtti írásokra hivatkozott az elbocsátás okaként. A Facebook posztok a jogviszony alatt keletkeztek, az alperes a perben ezekre hivatkozik sértő tartalomként, amit azonban a korábbi nyilatkozataiban indokként nem szerepeltetett. Az elsőfokú bíróság a munkakörének helytálló vizsgálata nyomán jutott arra a következtetésre, hogy a Kttv. alapelveit nem sértette meg. Ugyancsak helyesen állapította meg, hogy az Ahmed-ügy a jelen esetben nem alkalmazható, abban ugyanis a pártpolitikai véleménynyilvánítás volt a releváns, mellyel kapcsolatos jogkorlátozást a hatályos magyar jog a Kttv. 85. § (4) bekezdés b) pontjában rendezi, miszerint a kormánytisztviselő pártban tisztséget nem viselhet, közszereplést nem vállalhat. Esetében ez nem irányadó, mivel nézetei pártokhoz nem voltak köthetők. Tényállásbeli különbség továbbá, hogy az Ahmed-ügyben releváns tény a jogkorlátozás jogalkotási előzménye, továbbá társadalmi kontextusa, mely a Vogt-ügyben is megnyilvánul, ilyen előzmények azonban a megnyilvánulásai kapcsán nem merültek fel. Az Ahmed-ügyben lényeges volt a helyi közigazgatás rendszerében betöltött vezető beosztás, az ő besorolása azonban a legalacsonyabb „gyakornok” volt, a nyilvánosság előtt sosem szerepelt. Ezeket a tényeket az elsőfokú bíróság vizsgálta, mindezek alapján helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a magatartása nem befolyásolta közvetlenül az alperes megítélését. Az alperes hivatkozott ugyan arra, hogy tárgyilagosan kell megfogalmaznia a véleményét a nyilvánosság előtt, ezzel szemben az Alkotmánybíróság gyakorlata [36/1994. (VI. 24.) AB határozat] szerint alkotmányos védelmet élveznek a közügyekre vonatkozó vélemények még akkor is, ha esetleg túlzóak vagy felfokozottak. Az elsőfokú bíróság az általa közölt tartalmakat – helyesen – nem tekintette sértőnek. Figyelembe kell venni azt is, hogy a sajtóban vitatott írások nem a köztisztviselői munkaviszonyának ideje alatt, hanem évekkel korábban születtek. Utalt az ENSZ különmegbízottjának 2022. december 13. napján kelt levelére, mely aggodalmát fejezte ki a magyar Kormány felé a felmentésének körülményeivel kapcsolatban.

[22] A marasztalási összegekkel kapcsolatban kifejtette, az elsőfokú bíróság helyesen értékelte akként, hogy a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett. Az alperes a fellebbezésében új tényként hivatkozott arra, hogy nem a munkaerőpiaci helyzetének megfelelő állásokra nyújtott be álláspályázatot, amit a Kp. 100. § (3) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban figyelembe venni nem lehet. Az alperes azon állítását, hogy legfeljebb kilencven nap időtartamra követelhetne elmaradt járandóságot, sem a Kttv. 193. §-a, sem más jogszabály nem támasztja alá, az a Kttv. 193. §-ához fűzött jogalkotói indokolásból sem vezethető le.

[23] A kereseti követelését a másodfokú eljárásban a Kp. 43. § (2) bekezdése és a polgári perrendtartásról 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 521. § (2) bekezdés második mondata alapján emelte fel, figyelemmel arra, hogy azt a másodfokú bíróság

határozatának meghozataláig megtehetette. A felemelt keresetének összecszerúságát az azt alátámasztó illetményszámfejtés csatolásával kívánta igazolni.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[24] A fellebbezés alapos.

[25] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben foglalt, a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatásnak eleget tett és vizsgálta, hogy az alperes a negyedleges hivatkozásával teljesítette-e az Ebktv. 19. § (2) bekezdése szerinti kimentési bizonyítási kötelezettségét. Ennek során azonban a releváns tényállási elemeket nem teljeskörűen rögzítette, részleteiben nem elemezte, azok együttes – hiányos – értékelésével helytelen jogkövetkeztetésre jutott azzal, hogy az alperes a negyedleges hivatkozásával nem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének a kimentés körében. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság indokaival a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiak szerint nem értett egyet.

[26] Az Ebktv. 7. § (1) bekezdése szerint az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti – egyebek mellett – a közvetlen hátrányos megkülönböztetés. A (2) bekezdés b) pontja alapján nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét az olyan magatartás, amelynek a tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnal közvetlenül összefüggő, ésszerű indoka van.

[27] A joggal való visszaélés tilalmának megsértésével kapcsolatos munkaügyi perekben felmerült egyes kérdésekről szóló 5/2017. (XI. 28.) KMK vélemény a joggal való visszaélés és az egyenlő bánásmód követelményének elhatárolásánál rögzítette, hogy az egyenlő bánásmód követelményére vonatkozóan az Ebktv. 19. §-a tartalmaz speciális, a munkavállalóra kedvezőbb bizonyítási szabályokat. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére hivatkozáskor a munkavállaló a munkaviszonnal jogszerűen össze nem függő okból állít hátrányozást, mely az Ebktv. 8. §-ában nevesített valamely védett tulajdonság.

[28] Az EBH.2018. K.23. számon közzétett eseti döntés értelmében az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt indított eljárásokban a jogsérelmet szenvedett félnek a valószínűsítése és a másik félnek a kimentési esetekre vonatkozó bizonyítási kötelezettsége konkrétan meghatározott. Az Ebktv. 19. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján a jogsérelmet szenvedett félnek kell valószínűsítetnie, hogy hátrány érte és rendelkezett a jogsértéskor a 8. §-ban meghatározott valamely tulajdonsággal. A 19. § (2) bekezdése értelmében a fentiek valószínűsítése esetén a másik felet terheli annak bizonyítása, hogy a

valószínűsített körülmények nem állnak fenn, vagy az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta, illetve azt nem volt köteles megtartani.

[29] A Kttv. 9. § (1) bekezdése szerint a kormányzati szolgálati jogviszonyban és a közszolgálati jogviszonyban a köz szolgálatnak elsődlegessége alapján és a jó közigazgatásba vetett bizalom fenntartásának szem előtt tartásával kell eljárni.

A 10. § (2) bekezdés értelmében a közszolgálati tisztviselő a munkaidején kívül sem tanúsíthat olyan magatartást, amely – különösen munkakörének jellege, a munkáltató szervezetében elfoglalt helye alapján – közvetlenül és ténylegesen alkalmas munkáltatója helytelen megítélésére, az általa betöltött beosztás tekintélyének, a munkáltató jó hírnevének, a jó közigazgatásba vetett bizalomnak, valamint a közszolgálat céljának veszélyeztetésére.

[30] A Kttv. Nagykommentár (szerkesztette: Bérces Kamilla, www.uj.jogtar.hu) Kttv. 9. §-ához fűzött indokolása szerint a korábbi munkajogi alapelvek általános magatartási követelményekként jelennek meg a Kttv. szabályozásában. Amennyiben egy helyzet jogszerűsége a speciális törvényi rendelkezések alapján nem dönthető el egyértelműen, ezekhez az elvekhez kell visszanyúlni zsinórmértékként. Ilyen alapelv a Kttv. 9. § (1) bekezdésében megjelenő, a köz szolgálatának elsődlegessége és a jó közigazgatásba vetett bizalom fenntartása. Mindez azt jelenti, hogy a közszolgálati tisztviselőknek a jogviszonybeli jogaik gyakorlása és kötelezettségeik teljesítése során a saját érdekeik figyelembevétele mellett, sőt esetenként az elé helyezve kell a közérdekre tekintettel eljárniuk. A közszolgálati jogviszony ugyanis elsődlegesen nem az abban résztvevő felek céljait szolgálja, hanem bizonyos közszükséglet (az állam, önkormányzat működtetése) kielégítésére jön létre. Ellentétben a magán-munkajogviszony területével – ahol a felek jogviszony-alakítási lehetőségei a magánautonómia elve alapján széleskörűek – a közszolgálatban a közjogias szabályozás elve érvényesül, melyet egyfelől a köz szolgálatának elsődlegessége, másrésztől a költségvetésből történő finanszírozás indokol.

[31] A Kttv. 10. §-ához fűzött Kommentárszöveg szerint a közszolgálatba vetett társadalmi bizalom elvéből vezethető le az a többletkövetelmény, hogy a köztisztviselőnek a munkavégzésén túl, a munkaidején kívül is a törvényben támasztott követelmények szerint kell eljárnia. A köztisztviselő ugyanis a közszolgálat megjelenítője, ezért a munkáltató jó hírnevének kikezdésére alkalmas viselkedése egyben a közigazgatásba vetett társadalmi bizalomra is negatív hatással lehet. Velük szemben tehát az elvárás szintje magasabb, a tiltott viselkedési szabályok közé tartozhatnak a jogszabálysértő magatartások (pl. közlekedési bűncselekmények) vagy a közszolgálati tisztviselő saját emberi méltóságát sértő cselekmények (pl. nyilvános, botrányt keltő viselkedés). Mindezen elvárás bizonyos mértékig beavatkozást jelent a közszolgálati tisztviselő magánszférájába és bizonyos mértékig korlátozza a személyiségi jogait.

[32] A fenti jogszabályi környezet, kiforrott jogirodalmi álláspont és bírói gyakorlat alapján a megismételt eljárásban azt kellett vizsgálnia az elsőfokú bíróságnak, hogy az alperes a negyedleges kimentési hivatkozása szerint a felperes védett tulajdonsága tekintetében valószínűsített közvetlen hátrányos megkülönböztetést az Ebktv. 7. § (2) bekezdés b) pontja adta lehetőséggel az Ebktv. 19. § (2) bekezdése szerinti bizonyítás körében kimentette-e. Azt kellett értékelnie, hogy a felperes perbeli tényállás szerinti, nagy nyilvánosság előtti

megnyilvánulásai alkalmasak voltak-e a Kttv. 9. § (1) bekezdése és 10. § (2) bekezdése szerinti alapelvi szintű követelmények megsértésére és ennek okán jogszerűen került-e sor az alperes részéről a közszolgálati jogviszony próbaidő alatti azonnali hatályú, indokolás nélküli megszüntetésére.

[33] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban hozott ítéletében a negyedleges kimentési hivatkozás körében döntően abból indult ki, hogy a felperes a munkakörének jellegéből eredően, környezetvédelmi referensként csupán a döntéselőkészítésben és a döntés végrehajtásban vett részt az alperes szervezetében, döntési jogkörrel nem rendelkezett, munkájának gyermekjogi és honvédelmi témájú vonatkozása nem volt, ezért a megnyilvánulásaival nem tudta közvetlenül befolyásolni a munkáltató megítélését. Alapvetően a fenti érvelésre alapítottan, csupán sommásan jegyezte meg, hogy a felperes az írásaiiban megjelent véleményével pártpolitikától mentes kritikát fogalmazott meg, az tárgyilagos volt, bántó, sértő jelleg nélkül. Az elsőfokú bíróság fenti álláspontjával szemben azonban a Kttv. 10. § (2) bekezdése a közszolgálati tisztviselő magatartásának értékelésénél csak egy szempontként rögzíti a munkakör jellegét, a munkáltató szervezetében elfoglalt helyét, erre utal a jogszabályi rendelkezés fenti szempont elé illesztett „különösen” fordulata. A jogszabály szövegéből, valamint a hozzá fűzött Kommentár indokolásából megállapítható, hogy az adott tényállás mellett elsődlegesen a köztisztviselői magatartás tartalmi és formai megnyilvánulását kell vizsgálni, és emellett jelenthet releváns tényezőt a közszolgálati tisztviselő munkakörének jellege, a munkáltató szervezetében elfoglalt helye. Mindezek alapján előfordulhat olyan eset, amikor az adott magatartás annak formai és tartalmi megnyilvánulására tekintettel ugyan kifogásolható lenne, de éppen a köztisztviselő munkakörének, alacsony pozíciójának figyelembevételével az elenyészőnek minősül, a Kttv. 9. § (1) bekezdése és 10. § (2) bekezdése sérelmét nem idézi elő. Előfordulhat ugyanakkor olyan eset is, hogy a köztisztviselő nagy nyilvánosság előtt tanúsított magatartása olyan kirívóan sértő és botrányt keltő, hogy a munkakörének jellege és a munkáltatónál betöltött pozíciójának szervezeti rangja, munkakörének jellege figyelembevétele nélkül alkalmas a Kttv. 9. § (1) és 10. § (2) bekezdéseiben foglalt alapelvi jellegű követelmények megsértésére. Mindebből eredően a munkáltatónál betöltött pozíció (a munkakör jellege, szervezeti helye) nem feltétlenül bír jelentőséggel a fenti alapelvi jellegű rendelkezések megsértésének megítélésénél, az alapvetően a vizsgált köztisztviselői magatartás formai és tartalmi megnyilvánulásától függ.

[34] Az elsőfokú ítélet a felperesi magatartás minősítésénél nem részletezte az egyes felperesi megnyilvánulásokat, jóllehet az azokra vonatkozó adatok rendelkezésre álltak. Ezeket a tényállási elemeket a felperes sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbviteli eljárás során nem vitatta. Abban egyetértett az ítéltábla a felperessel és az elsőfokú bírósággal, hogy a helységi 1ban elesett magyar katonákról és a gyermekkeresztelés alkotmányosságáról írt cikkeiben a felperes tárgyilagosan, az érintett csoportok sérelme nélkül, visszafogottan fejtette ki a világnézeti álláspontját, ezen cikkek sem a tartalmuk, sem a formai megjelenésük alapján nem tekinthetők olyan bántó, sértő megnyilvánulásoknak, amelyek a felperes Kttv. 9. § (1) bekezdése és 10. § (2) bekezdése szerint kifogásolható magatartását jelentenék. Ugyanígy a tényállás részét képező, a keresetlevél mellékleteként csatolt Facebook posztok tekintetében sem állapítható meg, hogy azok megosztásával a felperes a közszolgálati jogviszonyával kapcsolatban támasztott fenti alapelvi elvárások megsértésével járt volna el.

[35] Nem mondható el ez ugyanakkor a Gellért-hegyi kereszt meggyalázásával kapcsolatban a honlap1 internetes oldalon megjelent cikket vizsgálva, mely tekintetben az ítéltábla szükségesnek találta az elsőfokú bíróság által felvett tényállásnak az [5] bekezdésben foglaltakkal történő kiegészítését. Ezen cikk a megállapított tényállás szerint a felperes közszolgálati jogviszonyának megszüntetését közvetlenül megelőzően jelent meg a felperes által valószínűsített hátrányos megkülönböztetés már rögzült tényállása szerint, és egy korábban, 2020 decemberében – már az alperesnél fennálló közszolgálati jogviszonyának időtartama alatt – történt felperesi interjúra, az ott elhangzottakra utal vissza, azokat idézi és az ott kifejtettekkel kapcsolatban tesz megállapításokat. A felperes nem vitatta a perben, hogy a cikkben idézett kijelentéseket megtette, továbbá, hogy ezek hallhatók a cikkben hivatkozott hangfelvételen. Mindezek alapján a Gellért-hegyi kereszt meggyalázásával kapcsolatban tett, a fenti cikkben foglalt kijelentései a felperes által nagy nyilvánosság előtt megvalósított magatartásnak tekintendők, melyeket szintén értékelni kell a Kttv. 9. § (1) bekezdése és 10. § (2) bekezdése megsértésére történt hivatkozás, az alperesi kimentés vizsgálatánál. A felperes nem vitatott kijelentései szerint egyszer megpróbálta egy társával szivárványszínűre festeni a Gellért-hegyi keresztet, melynek során részletezte a megvalósítás módját is. Ezen cselekményt, illetőleg annak kísérletét követően felvetette annak lehetőségét, hogy a tettét megismételné és ilyen módon juttatná kifejezésre a hangsúlyos, progresszív liberalista világnézeti felfogását. A felperes arról folytatott eszmecsere, hogy milyen reakciókat vált ki az ellenoldalról a fenti magatartása, és a keresztény propagandával szemben helye van az így kinyilvánított genderpropagandának. Egy jól körülhatárolható vallási közösség, a kereszténység vallási szimbólumának, a Gellért-hegyi keresztnek a fentiek szerinti nyilvános, provokatív módon történő meggyalázása, a felperesi világnézeti felfogást ekként élesen kifejezésre juttató magatartás olyan nagy nyilvánosság előtt megvalósított, botrányt keltő viselkedésnek tekintendő, amely a köztisztviselő saját emberi méltóságát sértő cselekményként a felperesi köztisztviselővel szemben támasztott magasabb elvárási szintet sérti, közvetlenül és ténylegesen alkalmas az alperesi munkáltató helytelen megítélésének kiváltására, a jó közizgatásba vetett bizalom veszélyeztetésére.

[36] A magatartás súlyát jól érzékelteti, hogy a fenti cikkben foglaltak szerint a felperes nemcsak a korábbi tettét ismerteti, hanem vállalja, hogy ezt újra meg is tenné és provokatív módon latolgatja, hogy a cselekménye milyen reakciót, ellenérzést váltana ki a vele egyet nem értők részéről. Ez a közterületi vallási szimbólum megrongálására, meggyalázására irányuló garázda jellegű cselekmény olyan fokban botrányt keltő viselkedésnek tekintendő, amely az azt megvalósító személy munkáltatónál betöltött munkaköre jellegétől, pozíciójától függetlenül közvetlenül és ténylegesen alkalmas arra, hogy a köztisztviselővel, valamint rajta keresztül a közsférát megjelenítő munkáltatójával szembeni helytelen társadalmi megítélést váltson ki. Mindezek alapján ezen felperesi magatartásra figyelemmel helytelenül érvelt az elsőfokú bíróság azzal, hogy a munkakörének jellege, betöltött pozíciója miatt a felperes megnyilvánulásai nem voltak alkalmasak az alperes helyes megítélésének előidézésére, azokkal a felperes tárgyilagos, bántó és sértő jelleg nélküli kritikát fogalmazott meg.

[37] Az alperes a fellebbezésében összefoglalóan, a Gellért-hegyi kereszt meggyalázásával kapcsolatos esetet is magába foglalóan, azt azonban külön nem nevesítve

állította, hogy a felperesi magatartások alkalmasak voltak arra, hogy azokon keresztül a munkáltató semlegességébe és pártatlanságába vetett társadalmi meggyőződés sérelmet szenvedjen; ezen érvelése a Gellért-hegyi kereszt meggyalázása esetében a fent részletezettek szerint alapos volt, míg az egyéb tényállási elemeket tekintve megalapozatlan. A Gellért-hegyi kereszttel kapcsolatos felperesi provokatív magatartás annak súlyából eredően, formai és tartalmi megnyilvánulását tekintve alkalmas arra, hogy a köztisztviselő semlegességével kapcsolatos elvárást megingassa és ezen keresztül az őt alkalmazó alperesi közszolgálati munkáltató világnézeti semlegességével kapcsolatos elvárást sértse. Ezt támasztja alá az a szintén nem vitatott tényállási elem is, hogy a felperest és a munkáltatót több alkalommal is támadások érték a közvélemény részéről a felperes magatartásaival összefüggésben, és követelték a felperes alperes általi elbocsátását.

[38] A fent részletezettek alapján megállapítható volt, hogy a felperes a Gellért-hegyi kereszttel kapcsolatos cselekményével, megnyilvánulásával megsértette a Kttv. 10. § (2) bekezdése szerinti magatartási elvárást és ezen keresztül a Kttv. 9. § (1) bekezdése szerinti, a jó közigazgatásba vetett bizalom fenntartása iránti előírást. A Kttv. 10. § (2) bekezdése szerinti tényállás tekintetében alapvető jelentősége a felperesi köztisztviselővel szemben támasztott magasabb társadalmi elvárásnak, a Kttv. 9. § (1) bekezdése esetében pedig a közszolgálati elsődlegességének volt. Utóbbi szerint a felperesnek a nagy nyilvánosság előtti megnyilvánulásai során a közérdekre a saját érdekeit, világnézeti meggyőződését megelőzően tekintettel kellett volna lennie, mint köztisztviselőt a nagy nyilvánosság előtti véleménynyilvánítása során annak formáját és tartalmát tekintve jogszerűen korlátozza a közszolgálati jogviszony elsődlegessége. Mindezekre tekintettel nem vezethetett eredményre a felperes azon fellebbezési ellenkérelmi érvelése, miszerint az alperes konkrétan nem jelölte meg, hogy a megnyilvánulásai a Kttv. idézett rendelkezéseinek mely esetét ölelik fel.

[39] A Kttv. 9. § (1) bekezdése és 10. § (2) bekezdése nem tartalmaz korlátozást abban a tekintetben, hogy a jogviszony fennállásához viszonyítva mely időpontban tanúsított köztisztviselői magatartás lehet alkalmas az ott rögzített alapvető rendelkezések sérelmére. Épp ellenkezőleg, a Kttv. 10. § (2) bekezdése tárgítja a kört és rögzíti, hogy a köztisztviselő a munkaidején kívül sem tanúsíthat olyan magatartást, amely alkalmas a jó közigazgatásba vetett bizalom veszélyeztetésére. Mindezekből adódóan nem csak az alperesnél fennálló közigazgatási jogviszony időtartama alatt tanúsított köztisztviselői magatartások lehetnek azok, amelyek a fenti alapvető jellegű rendelkezések sérelménél szóba jöhetnek, a jogviszony létesítését megelőzően tanúsított felperesi magatartások is alkalmasak lehetnek az alperesi munkáltató helytelen megítélésére, illetve a jó közigazgatásba vetett bizalom veszélyeztetésére figyelemmel arra, hogy azok a köztisztviselőhöz kapcsolódnak és ezen keresztül kihatnak a közszolgálati munkáltató megítélésére is. A perbeli esetben a felperes a korábbi cikkeit, posztjait a Facebook-on az alperesnél fennálló közszolgálati jogviszonya ideje alatt közzétette, a Gellért-hegyi esettel kapcsolatos nagy nyilvánosság előtti kijelentései (az online műsor felvétele során), valamint az arról szóló honlap1 oldalon megjelent cikk egyaránt a közszolgálati jogviszony fennállása alatt történt. Mindezekre tekintettel nem volt jelentősége annak, hogy a felperesi megnyilvánulások adott esetben mennyivel a közszolgálati jogviszony létesítése előtt történtek, és ezek közül konkrétan melyeket nevesített az alperes a köztisztviselői jogviszony megszüntetésével összefüggésben, az utóbbi körben figyelemmel arra is, hogy a nem vitatott tényállás szerint a felperes az ott rögzített valamennyi magatartás kapcsán valószínűsítette a hátrányos megkülönböztetést és mindezen

felperesi magatartások tekintetében kellett vizsgálni a negyedleges alperesi hivatkozás körében a kimentést.

[40] A Kttv. 9. § (1) bekezdésének és 10. § (2) bekezdésének megsértése a felperesi magatartások fentiek szerinti vizsgálatával megítélhető volt, ezért nem volt jelentősége a részben más tényállási elemeket is tartalmazó Ahmed- és Vogt-ügyekben tett EJEB megállapításoknak. Az alkotmánybírói gyakorlat szerint a közügyekre vonatkozó véleményeknek tágabb teret kell biztosítani még akkor is, ha túlzóak, illetve felfokozottak, azonban éppen a felperes esetére speciális rendelkezést tartalmazó Kttv. 9. § (1) bekezdése és 10. § (2) bekezdése tartalmaz szigorúbb elvárást a felperesi köztisztviselővel szemben, melynek sérelme a jelen ügyben megállapítható volt. A felperes vizsgált magatartásait a jogszabályi rendelkezések, valamint az ahhoz kapcsolódó jogelmélet és joggyakorlat alapján kellett megítélni, ezért nem volt jelentősége annak, hogy az ENSZ különmegbízottja milyen véleményt fejtett ki az alperes felperesi jogviszonyt megszüntető intézkedésével kapcsolatban.

[41] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság megalapozatlanul tulajdonított döntő jelentőséget a negyedleges kimentési hivatkozás megítélésekor a felperes munkakörének, az alperesnél betöltött pozíciójának. A Gellért-hegyi kereszt meggyalázásával kapcsolatban helytelenül állapította meg, hogy a felperes ezen cselekménye a világnézeti meggyőződését tárgyilagosan kifejezésre juttató, bántó és sértő jelleg nélküli cselekedet volt. Az elsőfokú bíróság az e körben releváns tényállási elemeket nem kellő részletességgel rögzítette, a tényállás részét képező egyes felperesi magatartások részletes értékelése nélkül, összességében csak sommásan értékelte a felperesi megnyilvánulásokat akként, hogy azok nem ütköznek a Kttv. 9. § (1) bekezdésébe és 10. § (2) bekezdésébe; a tényállás kiegészítése és az egyes magatartások részletes vizsgálata azonban a rendelkezésre álló adatok alapján elvégezhető volt, melyet a másodfokú bíróság a fentiek szerint megtett.

[42] A felperes Gellért-hegyi kereszt meggyalázásával kapcsolatos nagy nyilvánosság előtti kijelentése, annak tartalmi és formai megítélése alapján a felperes által betöltött konkrét munkakör, pozíció jellegétől függetlenül a világnézeti meggyőződése olyan szélsőséges, botrányt keltő megnyilvánulásának tekintendő, amely közvetlenül és ténylegesen alkalmas az azt megvalósító felperesi köztisztviselő személyén keresztül az alperesi munkáltató helytelen megítélésére, a világnézeti pártatlanságához, semlegességéhez fűződő elvárás megsértésére, valamint a jó közigazgatásba vetett bizalom veszélyeztetésére. Mindezek alapján az alperes ezen esettel összefüggésben a negyedleges kimentési hivatkozásával eleget tett az Ebktv. 19. § (2) bekezdés b) pontja szerinti bizonyítási kötelezettségének és bizonyította, hogy a felperes által hivatkozott, a világnézeti meggyőződésével kapcsolatos hátrányos megkülönböztetést a felperesi közszolgálati jogviszony megszüntetésével nem valósított meg.

[43] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló peradatok hiányos és ebből fakadóan okszerűtlen értékelésével állapította meg, hogy az alperes a felperesi közszolgálati jogviszonyt jogellenesen szüntette meg, és rendelte el a felperes eredeti

munkakörben való továbbfoglalkoztatását, rendelkezése sértette az elsődleges fellebbezési kérelemben hivatkozott anyagi jogszabályhelyeket.

[44] A fentiekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet mint alaptalant a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja szerint elutasította.

[45] Mivel az elsődleges fellebbezési kérelem tekintetében az ítéltábla megváltoztató döntést hozott, jogellenes alperesi intézkedés hiányában az ahhoz kapcsolódó elmaradt illetmény és egyéb járandóságok körét érintő másodlagos fellebbezési kérelem körében határozni nem kellett.

[46] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a pervesztes felperest az alperes elsőfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, annak mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdésére és 3. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel állapította meg. Az elsőfokú eljárásban felmerült perköltséget az elsőfokú ítélet [55] bekezdésében rögzített 3.780.000 forint pertárgyérték alapján számította (189.000 forint), melyet az alperesi jogi képviselő által kifejtett képviseleti tevékenység idő- és munkaigényére figyelemmel nem tartott eltúlzottnak. Ehhez számította hozzá az ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében megállapított másodfokú perköltséget (20.000 forint). Az alperes a jelen fellebbezési eljárásra perköltségigényt nem érvényesített, ezért arról az ítéltábla nem rendelkezett.

[32] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kereseti, valamint az Itv. 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési illeték a felperes munkavállalói költségkedvezménye folytán a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében az állam terhén marad.

[33] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2024. március 5.

dr. Antal Regina s.k.	dr. Bíró Péter s.k.	dr. Kecskés Zsófia s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró